

ARANY

FIGYELŐ

A Miskolci Arany János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Lapja 11/1.

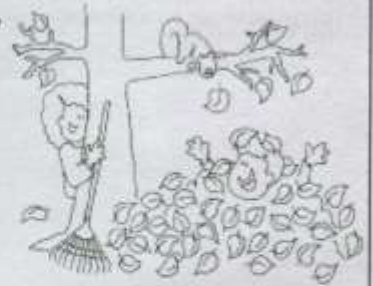
2014. Ősz

Javaly megismerkedtek iskolai újságunkkal, az „Arany Figyelő”-vel. Az idén is kezetekbe vehetitek az új lapszámunkat. Most az őszi kiadványunkat olvassátok a 2014/2015-ös tanév eddigi eseményeiről, érdekességeiről, hasznos tudnivalókról.

Természetesen nem feledkeztünk meg a játszva tanulásról sem. Reméljük, hogy "Szórakoztató" rovatunk kikapcsolódást nyújt majd számotokra a sok-sok házi feladat, tanulnivaló mellett.

Várjuk azoknak a gyerekeknek a jelentkezését, akik szeretnék az újság szerkesztésében részt venni!

Egy kis huncut szélgyerek,
Falevelet kergetett.
Össze-vissza kavarta,
Feldobálta magasra.

Rászórta a fejemre,
Leráztam én nevetve.
Feldobáltam fel az égbe,
Kapaszkodjon meg a szélbe.

Kovács Barbara: Levél a szélben

Színes lesz a sok falevél, játszik vele
északi szél, kopaszodnak bokrok, fák,
télre készül a világ.

Pataki Edit: Őszidőben

Az erdőből egy levelet
hozott a posta reggel,
egy száraz tölgyfalevelet,
néhány sor zöld szöveggel.

Az állt rajta,
hogy eljött az ősz,
a nyáridőnek vége,
most már a néma télre vár
az erdő és vidéke.

*Hárs László:
Levél az erdőből*

Tanévnyitó ünnepély

Az idei tanévben két első osztályban kezdték meg tanulmányaikat a gyerekek.

Múzeumlátogatás

A Pannon-tenger Múzeum kiállításait nézték meg a diákjaink.

Megtekintették a Kárpátok ásványait.

Megismerkedtek a bükkábrányi mocsárciprus-erdővel.

Főzőverseny

Finomabbnál finomabb ételeket készítettek a szülők az iskola udvarán.

Megemlékezések

Az aradi vértanúkról

Az 1956-os forradalomról

Kirándulás a természettudományi héten

A megújult Diósgyőri Várban

A Lillafüredi Vízesésnél

Látogatás a Herman Ottó Emlékházban

Kisállat bemutató

Az állatok világnapja alkalmából a gyerekek és a szülők is elhozhatták házi kedvenceiket.

„Lombhullató” városi csapatverseny

A csapatok játékos feladatok megoldásával bizonyították tudásukat és természetszeretetüket.

Halloween party

A felső tagozatosok jelmezekben jelentek meg a rendezvényen. Játékos feladatokkal és tánccal telt el az este.

Szakköreink

Az idei tanévben a művészeti képzés mellett ezek a szakkörök indultak:

Alsó tagozat: matematika, környezetismeret, gyermekjáték és néptánc, furulya, kölyökatlétika, kiskórus.

Felső tagozat: matematika, környezetismeret, honismeret, magyar.

A nyolcadik osztályosok számára felvételi előkészítőt tartunk magyar nyelv és irodalomból.

Logopédus és fejlesztő tanár is segíti az oktató – nevelő munkát.

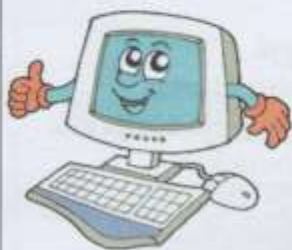

NOVEMBERI-DECEMBERI PROGRAMJAINKBÓL

- November 27. *Iskolakínáló óvodás szülőknék*
- November 27. *Rajzpályázat értékelése*
- November 29. *Arany-bál*
- December elején *Mikulás műsor ovisoknak*
Helikopter együttes
- December 05. *Mikulás-disco*
- December 15. *Karácsonyi ajándékkészítés óvodásokkal*
- December 19. *Karácsonyi műsor*

Fejlesztések

Iskolánk új informatikai eszközökkel gazdagodott: laptopokkal, táblagépekkel, számítógépekkel, projektorokkal.

Elsőseink

Ügyes és lelkes elsőseink a tanító nénik segítségével könnyen beilleszkedtek az iskola életébe.

A sok-sok játékos feladatnak köszönhetően a betűk és a számok elsajátítása sem okoz számukra nehézséget.

Az 2014/2015-ös tanév eddigi versenyeredményei

Október 10.
**„Lombhullató”
városi csapatverseny**
3-4. osztály

Különdíjasok:

1. csapat: Horváth Anna, Lévai Levente, Suba Kinga, Szabó Ákos
  2. csapat: Juhász Máté, Kovács Balázs, Mata Márk, Zsalvai Csaba
- Felkészítő tanár: Kovács Béláné

Október 21. **„Kis okos informatikus”
megyei informatikaverseny**

V. helyezés:

Garami Gergő, Horváth Gergő, Szücs Dániel 7. osztályos tanulók
Felkészítő tanár: Tóth Katalin

November 4. **„Bolyai matematika csapatverseny”
megyei forduló**

III. helyezés:

Négyes fogat: Barakonyi Ádám, Fekete Balázs, Juhász Máté, Pocsai Péter 3. osztályos tanulók
Felkészítő tanárok: Firkaláné Juhász Mária
Kovács Béláné

ZÖLD HÍREK

Hogyan legyünk tudatos vásárlók?

Manapság, amikor úton-útfélen csillogó reklámok csábítanak, s az ezerféle áru láttán szinte magától megtelik a kosarunk, bizony nem könnyű nemet mondani egy-egy hívogató termékre.

Magyarországon egyetlen napon 1,3 millió darab nejlonzacskót viszünk haza a boltokból. Ennek lebomlási ideje több mint száz év. A tudatos vásárlók, ha csak tehetik, a magyar és a biotermékeket részesítik előnyben.

A gyümölcsökből mindig az idénygyümölcsöket fogyasszuk! Ha tudatosan vásárolunk, nem kell feltétlenül többet fizetnünk a kasszánál, mint egy szokásos bevásárlásnál. Kezdetnek az is elég, ha átgondoljuk, mit szeretnénk. Mérlegeljük, mire van szükségünk és vászonszatyorral a vállunkon, listával a kezünkben induljunk bevásárolni.

Mi, vásárlók, a pénzünkkel szavazunk, amikor egy-egy termék mellett döntünk. S ha van lehetőségünk a választásra, miért ne élnénk vele, és miért ne hoznánk olyan döntéseket, amellyel nemcsak mi, de a világ is jól jár.

A rajzot készítette: Soltész Balázs 5. osztályos tanuló

A TUDATOS VÁSÁRLÓK 12 PONTJA

1. A pénzeddel szavazol!

A vásárlás a Te döntésed. Nem kell támogatnod a környezetszennyezést, gyermekmunkát és a felesleges dolgok tömeges gyártását.

2. A szemét a legdrágább!

A szemét értelmetlen pénzkidobás Neked és terhelés a környezetnek: mindig gondold végig, mennyit dobsz majd ki abból, amit megveszel.

3. Ceti

Vásárlás előtt ird össze, mire van szükséged. A nagy üzletek profi módszerekkel csábítanak felesleges pénzköltésre. Ne hagyatkozz 'polctrükkökre'!

4. Helyben

A nagy bevásárlóközpontok helyett vásárolj piacon vagy helyi boltban! Kutasd fel a jó helyeket!

5. Mennyi műanyagot viszel haza?

Vigyél magaddal táskát, szatyrot! Ne fogadj el zacskót az üzletekben! Válaszd az egyszerűen csomagolt árukat! Keresd a visszaváltható illetve újrahasznosított csomagolást!

6. Keresd az eredetit!

Kerüld a nem természetes alapanyagból, vegyszerek segítségével, gyárilag előállított ételeket!

7. Olvasd el a címkéket!

Ne kezeled magad vegyszerrel se kívülről, se belülről, ha vegyszer nélküli terméket is kaphatsz!

8. Erőszakmentes szépség

Válassz olyan kozmetikumokat, amelyeket állatkinzás nélkül tesztelnek, illetve nem tartalmaznak állati eredetű anyagokat!

9. Tartós használat

Kerüld az eldobható dolgokat, mert ezek tömeges előállítása és kidobása energiapazarlással és környezetszennyezéssel jár!

10. Frisset!

Friss, hazai idényzöldséget és -gyümölcsöt vedyél az üvegházi, agyoncsomagolt és tartósított áruk helyett!

11. Helyi termékeket vedyél!

Keresd a lakóhelyed közelében készülő dolgokat! Így a helyi környezetet támogathatod, valamint kevésbé járulsz hozzá a szállítással járó környezetterheléshez.

12. Nem mindegy!

Ha nincs is tökéletes termék, keresheted mindig a jobbat! Legyél tudatos! Járj utána, hogy ki állítja elő, mit tartalmaz, mibe csomagolják, hová kerül.

A cikket írta: Nagy Réka 6. osztályos tanuló

HANGSZÓRÓ

ISMERED A TERMÉKJELEKET?

A termékeken gyakran találtak különféle jeleket. Ezek eligazítanak benneteket a tudatos vásárlásban.

Keressétek a termékeken ezeket a jelöléseket!

HA TUDATOSAN VÁSÁROLSZ, AKKOR ENNEK A FELHÍVÁSNAK ELEGET TESZEL.

OKOSAN ÖKOSAN!

Kedves Szülők! Kérjük segítségüket az iskolaújság színes nyomtatásának szponzorálásához!

MADÁRETETŐK

Szép madáretetőket készítettetek, melyeket kiakasztottunk az iskolakert fáira. Várják a madárvendégeket. Gondoskodjatok folyamatosan az élelmükről!

Jó madáretetést kívánunk!

TUDNI ILLIK!

Beteglátogatás

Betegnek lenni nem jó dolog. A hűvös őszi napok leggyakoribb betegsége a nátha, influenza. A gyógyulás érdekében az ágyban kell pihenni. Ez azonban unalmas lehet. Ezért ha a beteg nem fertőző, meglátogathatod. Jó, ha tudod, hogyan illik viselkedni beteglátogatáskor.

- Rövid ideig tartson a látogatás, hogy ne fáraszd a beteget.
- Ajándékba vihetsz gyümölcsöt, zöldséget, virágot.
- Hallgassd figyelemmel, ha a betegségről mesél!
- Beszélhatsz a fontos hírekről, eseményekről.
- Búcsúzáskor kívánj jobbulást!

A cikket írta: Nagy Alexandra 6. osztályos tanuló

A rajzot készítette: Horváth Anna 3. osztályos tanuló

A naplopó medve

Egyszer a vadász, amint az erdőben ballagott, találkozott a barnamedvével.

– Adj' isten, medve! – köszönt rá.

– Adj' isten, vadász! – válaszolt a medve. – Mi hír a nagyvilágban?

– Semmi – mondta a vadász. – Hát te mit tudsz?

– Én csak annyit, hogy holnap elbújok aludni. Hiszen nemsokára leesik az első hó.

– Elbújsz aludni? És mikor bújsz elő? – kérdezte a vadász.

– Tavasszal, mikor elolvad a hó – mondta a medve.

– Ejnye, te világ lustája! – csóválta fejét a vadász. – Míg más birkózik a téllal, te csak alszol?

– Bizony alszom! – bólogatott a medve. – Még a szememet se nyitom ki!

A vadász megharagudott és így szólt:

– Hallod-e, te lusta! Tudod-e mi mindent csinállok én télen? Szánkót javítok, prémre vadászom, a jég alatt halászom! Reggeltől estig dolgozom, és csak éjszaka pihenek. Te még nappal is alszol? No hiszen!

Azzal magára hagyta a medvét.

De nem segített a szidás. A medve azóta is átalussza a telet. Elbújik a barlangjába és elő sem jön tavaszig.

Csukcs népmese Mészöly Miklós átdolgozása

Az internetről általában!

ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

A számítógépet, amelyre bejelentkeztél, soha ne hagyd magára, mert bárki a Te nevedben küldhet leveleket, a nevedben léphet be oldalakra, és megszerezheti személyes titkaidat is!

Bármely oldalnál, programnál a lehető legkevesebb adatot add meg magadról: inkább csak a keresztnévedet, még inkább a becenevedet használd!

Célszerű megelőzni a zaklató mobilhívásokat is: légy óvatos, a mobilszámod se add meg bárkinek!

A családotra, ismerőseidre vonatkozó információk átadásával is vigyázz: csak a jól ismert személynek meséld ezekről, az internetről ismerteknek soha!

Ne használj, és ne küldj se magadról, se az ismerőseidről kihívó (pl. fűrdőruhás) képeket!

Az internetes vásárlásnál, de a magukat ingyen kínáló szolgáltatásoknál is légy óvatos: előbbieknél a bankkártya szám megadása, utóbbiaknál a kért szolgáltatással (pl. csengőhang) együtt települő, beférkőző kémprogram, vírus lehet veszélyes!

Ha vezeték nélküli rendszert használsz otthon, a készülék minden elemét kapcsolj ki, ha befejezted a netezést, nehogy azokhoz más személy hozzáférhessen, és azt törvénytelenül, a Ti számlátokra, a Ti adataitok között kutatva felhasználhassa!

Ne higgy el feltétlenül mindent, amit az interneten találsz: bátran beszélj meg a szüleiddel, tanáriddal, barátaiddal az ott látott, olvasott tartalmakat!

Soha ne jelöld be a jelszó megjegyzését!

CHAT

- Az elérhetőségedet (telefonszámot, lakcímet) soha ne add meg idegennek!
- Ha valaki durván beszél veled, erőszakoskodik, fenyeget, zárd be azonnal a beszélgetést, ne menj bele semmilyen vitába!
- Ne hagyd a számítógépedet őrizetlenül, amikor nyilvános chatre vagy bejelentkezve!
- Személyes kérdésekre lehet öleg ne válaszolj!
- Találkozót, randit csak akkor egyeztess, ha szüleid, tanáraid is tudnak róla, és valaki el tud kísérrni!
- Soha ne engedd, hogy zsaroljanak, ne hidd el, hogy csak akkor vagy igazán bátor, ha megteszed, amire egy idegen kér (pl. hogy küldd el a fényképedet vagy az elérhetőségedet)!
- Ha egy ismerőssel beszélgetsz, de gyanús lesz, hogy esetleg más használja a nevé, győződj meg róla, hogy valóban az ismerősöd-e: tegyél fel olyan kérdést, amire csak ketten tudjátok a választ, és ha kiderül a csalás, azonnal hívd fel az ismerősöd figyelmét a visszaélésrel!
- Ha valaki ismerősödre hivatkozva hív meg egy bulira, vagy randíra, mindenképpen kérdezd meg az említett ismerősödet, hogy tud-e a dologról!
- A bankkártyád számát, jelszavadat soha ne add meg senkinek!
- Az e-mail fiókod jelszavát soha ne add meg senkinek!
- Ne feledd: a rendőrség munkatársai soha nem keresnek chaten!

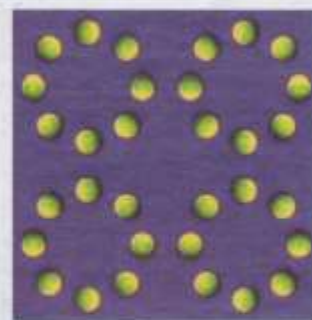
REGISZTRÁCIÓ

- Egyeztess szüleiddel, tanáriddal, mielőtt bármilyen oldalon regisztrálnál!
- Csak a feltétlenül szükséges mezőket töltsd ki!
- Minél személytelenebb elérhetőséget adj meg (sorrend: semmit, ha mégis muszáj, akkor csak e-mail címet, mobiltelefonszámot)!
- Játékoknál, sorsolásokhoz, hírlevélhez használj egy külön email címet, amit levelezésre nem is használsz egyáltalán!

www.biztonsagosbongesz.es.org

Amennyiben tudomására jut, hogy a gyermekét bármilyen formában zaklatják az interneten keresztül, forduljon a rendőrség megfelelő szervezethez e-mailben: bunmeg.brk@budapest.police.hu

5			1		7		
	2			7	1		
3		1	4		8	5	2
6	1		5	7	2	4	8
		2	9	6			
	4			3	6	2	7
4	5	9		8		7	
1	3				9	8	6
2			1		4	3	

Barakonyi Ádám 3.o.

Karácsonyi keresztrejtvény

A vastagon keretezett függőleges sor tartalmazza a megfejtést, ami egy Weöres Sándor vers és egy karácsonyi dal címe.

1				E		K				C
2						A				
3			K							
4				A			E			
5						S		I		
6				I						
7						M				
8	S							U		
9									O	
10				Y				A		

- 1 Finom, illatos sütemény
- 2 Téli sporteszköz, a havon síkik
- 3 A szeretet ünnepe
- 4 Ez lapul a karácsonyfa alatt
- 5 A csengettyű ilyen hangot hallat
- 6 Csillógó, színes tárgy, amit a karácsonyfa tesztünk
- 7 Hóból épül, répa az orra
- 8 Édesség, amit a karácsonyfa tesztünk
- 9 Hóból készült gömböc, amivel hócsatákat vívunk
- 10 Ilyen fa a karácsonyfa

Barakonyi Petra 5.o.

Mi a béka kedvenc olvasmánya?

"légy jó mindhalálig",

Hogy hívják a spanyol tolvajt?

Lopez de futaztán

Miért nincs a hálnak haja??

Mert sosem tudná megszáritani

Hogy találod meg a nagy ő-t?

Shift + kis ő

Mi lesz ha keresztetjük a kacsát meg a kecskét?

MekkDonalds.

Barakonyi Elizabet 6.o.

SZÓRAKOZTATÓ

TALÁLÓS KÉRDÉS

Éppen olyan, mint egy kefe,
mégsem fésülködhetsz vele.

NŰS

Szürke színű a ruhája, nem repül el Afrikába. Itt
marad a téli fagyban, magvakon él
a nagy hóban.

VEREB

KÉPREJTVÉNY

Mindegyik képrejtvény megfejtése egy víziállat.

KE

M=B

y

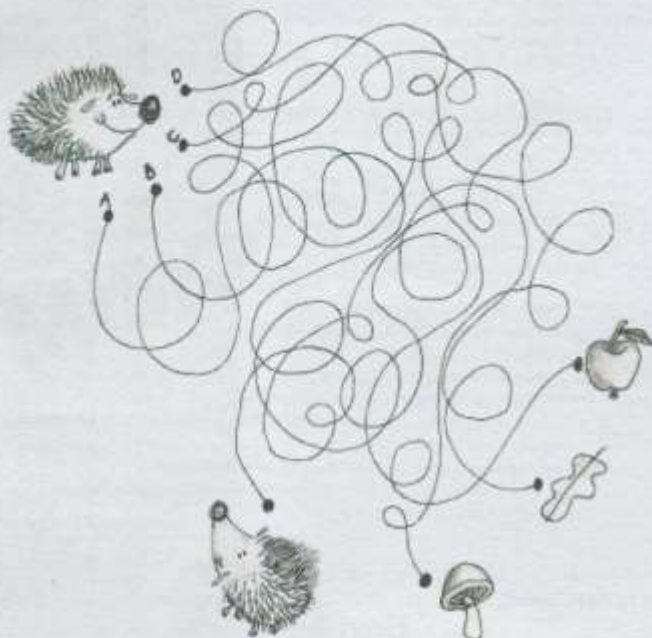
HER

BBBBBBA

ÚTKERESŐ

Sün Géza szeretné megkeresni az almáját. Merre
induljon? Eszegetés után gyűjtögetett egy kis falevelet
Melyik úton találja meg?

Ezután látogatóba indul unokatestvéréhez.
Ajándékba gombát visz neki.
Találd meg a gombához vezető utat is!

SZÍNEZŐ

Öt állat bújt el a képen.
Keresd meg és színezd ki őket!

teknős, elefánt, nyúl, teve, kenguru

BETŰHÁLÓ

c	v	a	l	m	a	k	á	e	r	z	s	z	e	d	f	ö	ő
h	i	d	u	n	v	t	g	ő	p	a	t	a	k	b	c	ó	o
t	z	l	v	k	o	s	á	r	i	a	s	l	o	m	b	c	s
s	j	p	a	r	t	d	t	r	a	l	m	a	f	a	á	ú	u
b	d	s	e	g	i	t	z	r	c	u	i	s	v	i	r	á	g

Minden sorban két olyan szó rejtőzik, ami a képhez
kapcsolódik. Színezd át őket!

TALÁLÓS KÉRDÉS

Csúszik, mint a csiga bőre, tiszta lesz a kezed tőle.
Hogyha vizes, nagyon habos, minden
holmit tisztára mos.

SZAPPAN

A lapot szerkesztették:

tanárok: Bacsoné Menyhért Mónika, Oláh Ilona, rendszergazda: Kozma Viktor,

tanulók: Soltész Balázs 5. o., Nagy Réka 6. o., Horváth Anna 3. o., Nagy Alexandra 6.o Barakonyi Ádám 3. o.,

Barakonyi Petra 5. o., Barakonyi Elizabet 6. o.,

Nyomtatás: Empire Media Kft.